

**БЪЛГАРСКА БАНКА
ЗА РАЗВИТИЕ**

София 1000, ул. „Дякон Игнатий“ 1
тел.: 02 9 306 333, факс: 02 9 306 321
e-mail: office@bdbank.bg wwwbdbank.bg

Стратегия

за дейността на

“Българска банка за развитие” АД

2021 - 2023

16 април 2021 г. ◦ гр. София

СЪДЪРЖАНИЕ

ЗА „БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ“ АД	4
МИСИЯ	4
ВИЗИЯ.....	4
ДЪЛГОСРОЧНИ ЦЕЛИ:.....	5
ПРИНЦИПИ:	5
ОСНОВНИ АКЦЕНТИ.....	6
I. МЕЖДИНЕН ПРЕГЛЕД И МОТИВИ ЗА СТРАТЕГИЯ 2021-2023.....	9
I.1. Институционални аспекти	9
I.2. Финансови резултати и постижения.....	9
I.3. Гаранционни програми в подкрепа на бизнеса	11
I.4. Изводи и мотиви за новия стратегически период.....	13
II. ИКОНОМИЧЕСКИ КОНТЕКСТ	14
II.1. Кризата от пандемията от COVID-19	14
II.2. Прогноза за развитие на икономиката.....	14
II.3. Предизвикателства и възможности.....	15
III. СТРАТЕГИЧЕСКИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ЦЕЛИ ЗА СЛЕДВАЩИТЕ ТРИ ГОДИНИ.....	18
III.1. Бизнес среда и приоритети във фазата на възстановяването.....	18
III.2. Институционални цели и дългосрочни инициативи	20
III.3. SWOT анализ	22
IV. СТРАТЕГИЯ ЗА ДЕЙНОСТТА.....	25
IV.1. Приоритетни дейности	25
Гаранционни програми и кредитни улеснения	25
Програмни заеми за публичния сектор и общински компании	25
Финансиране на инфраструктура	26
Кредитиране на МСП.....	26
IV.2. Финансови продукти и инструменти.....	28
Корпоративни заеми за директен портфейл.....	28
Финансиране/ рефинансиране на МСП чрез търговските банки и небанкови финансови институции (индиректно кредитиране) и рефинансиране	29
Гаранции от ББР	29
Гаранции от НГФ.....	29
Микрокредити.....	29
Лизинг	29
Факторинг	30

Дялов капитал	30
Финансови инструменти по ЕСИФ	30
Размер на експозициите	31
Срок	31
IV.3. Основни индикатори за проследяване на резултатите от дейността	31
IV.4. Финансова стратегия.....	32
Управление на приходите и поддържане на финансова стабилност	32
Външно финансиране	32
Капитал	32
Рисков апетит	33
V. БИЗНЕС ПЛАН И ФИНАНСОВА РАМКА.....	34
V.1. Бизнес модел.....	34
V.2. Бизнес план 2021-2023 и сценарии за растеж.....	34
V.3. Финансова рамка	35

Таблицы:

Таблица №1: Отчет за приходите и разходите на ББР

Таблица №2: Баланс на ББР

Таблица №3: Гаранционна програма по анти-COVID кредити – разпределение по сектори

Таблица №4: Макроикономически индикатори

Таблица №5: ББР стратегически приоритети 2021 – 2023

Таблица №6: Институционални цели 2021 – 2023

Таблица №7: SWOT анализ

Таблица №8: Приоритети на Националната стратегия за МСП с мерки за изпълнение от ББР

Графики:

Графика №1: Кредитен портфейл по сектори

Графика №2: Кредити за нефинансови предприятия в млрд. лв.

Приложения:

Приложение № 1: Гаранционни програми на ЕС и МФИ

Приложение № 2: Източници, използвани при изготвяне на Стратегия за дейността на „Българска банка за развитие“ 2021-2023

Приложение № 3: Стратегическа рамка 2021-2023 на Групата на ББР

ЗА „БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ“ АД

Българската банка за развитие (ББР) е кредитна институция, 99,9% собственост на българската държава, която се представлява от министъра на икономиката в качеството му на принципал на собствеността и е с пълен банков лиценз по реда на Закона за кредитните институции. Дейността ѝ е насочена към подкрепа на малкия и средния бизнес в страната и е естествен партньор в стратегическите проекти на държавата.

ББР е сред българските банки с най-висок кредитен рейтинг --“BBB” с положителна перспектива, присъден от международната рейтингова агенция Fitch Ratings. Оценката следва аналогичната промяна на перспективата на кредитния рейтинг на България, която беше повишена на 19 февруари 2021 г. Единствената българска банка, която освен директно финансиране предоставя ресурс и чрез други кредитни институции. ББР е и най-добре позиционираната банка в страната за привличане на средства от международни партньори.

Групата на ББР включва:

- Национален гаранционен фонд, който издава гаранции за реалния сектор, допълващи обезпеченията, изисквани от търговските банки
- Микрофинансираща институция "ДЖОБС", която улеснява достъпа до финансиране на микро- и малки предприятия, земеделски производители, самонаети лица, занаятчии и др., които развиват или стартират бизнес на територията на страната
- Фонд за капиталови инвестиции, който приоритетно финансира малки и средни фирми във фаза на растеж, социални предприятия, иновации
- "ББР Лизинг"
- "ББР Факторинг"

Като държавна банка ББР е един от основните инструменти за изпълнение на цели на публичните политики в икономиката. Резултатите от дейността ѝ, за разлика от традиционните търговски банки, се измерват не чрез реализираната печалба, а чрез ползата от подкрепените МСП и проекти, чрез допълнително добавена стойност за ускоряване на активността им и нарастване на приходите им. Дейността на Групата на ББР е насочена към създаването на жизнен и устойчив финансов пазар на МСП чрез основните инструменти на Групата – кредитиране на проекти и предоставяне на гаранции по широк спектър от фирмени кредити за малкия и средния бизнес или прехвърляне на ликвидност към пазарни сегменти и бенефициенти в изпълнение на правителствени мандати. Към края на 2019 г. за всеки лев от капитала си ББР създаде средно годишно четири пъти повече активи.

Размерът им към края на посочената година възлиза на 2.7% от БВП. През 2019 г. ББР бе отново идентифицирана като системно значима институция (Д-СЗИ) на базата на четири критерия: размер на активите, значимост за финансовата система, сложност на дейността и взаимосвързаност, и като такава подлежи на ежегоден преглед на буфера за Д-СЗИ от БНБ.

МИСИЯ

Мисията на ББР е да подкрепя и подпомага развитието на бизнеса в България с фокус върху микро-, малки и средни предприятия.

ВИЗИЯ

Визията на ББР е да развие разнообразен и жизнен финансов пазар за МСП, да създаде богат избор на финансови продукти и инструменти, когато пазарът не предлага достатъчно, да бъде

партньор на бизнеса и да финансира, подкрепя и консултира растежа на МСП, като мобилизира разумно и ефективно публичния и частния ресурс.

ДЪЛГОСРОЧНИ ЦЕЛИ:

- подобряване, стимулиране и развитие на общия икономически, експортен и технологичен потенциал на малките и средните предприятия чрез улесняване на достъпа им до финансиране, чрез предоставяне на финансови схеми и инструменти за финансиране на неоптимални и небалансирани ситуации, за които пазарът не предоставя адекватно на търсенето решение;
- прилагане на схеми и инструменти за финансиране на публични инвестиции и проекти, които са приоритетни за икономиката на страната;
- привличане на средства и предоставяне на финансиране с цел намаляване на регионалните дисбаланси в страната;
- привличане и управление на средносрочни и дългосрочни местни и чуждестранни ресурси, необходими за реализиране на икономическото развитие на страната;
- привличане на средства и управление на проекти от международни финансови и други институции.

ПРИНЦИПИ:

При осъществяване на дейността си банката се ръководи от принципите на прозрачност, неутралност, рентабилност, ефективност, пазарна съвместимост и добра банкова практика.

ОСНОВНИ АКЦЕНТИ

Стратегия за дейността на „Българска банка за развитие“ АД е за периода от 2021 г. до 2023 г., като очертава и стратегически инициативи за по-дългосрочен период. Документът се основава на оценка на националните приоритети, на целите за развитие на сектора на МСП, на реалните възможности за изпълнение на правителствени мандати и целеви програми, както и на ръст на дейността на Групата в условията на пост-COVID19 пандемия.

Динамичната обстановка около развитието на националната и европейската икономики правят прогнозите за ръста на бизнеса и постигането на оперативните цели на банката в голяма степен предварителни и условни. За да отразява променящата се среда, за първи път Групата, при планиране на бизнес дейността си, възприема гъвкав подход на ежегодна актуализация на бизнес и оперативните цели. Периодичното актуализиране на съществуващите продукти и развитието на нови е съществено за постигането на тези цели.

Стратегията и дейността на банковата група през следващите 3 години ще се опира на три основни стълба:

- Устойчиво икономическо развитие с намаляване на въглеродния отпечатък и негативните ефекти върху околната среда, и увеличаване степента на кръговост и ефективност в използването на ресурсите;
- Дигитална трансформация и технологично екипиране на българския бизнес за повишаване на продуктивността, ефективността и конкурентоспособността, и за насърчаване на прехода към Индустрия 4.0;
- Разширяване на експортния потенциал чрез ускорена и устойчива интеграция в европейските вериги на стойност и доставки — подпомагане на свързаността и катализиране на инвестиции в модерна и “смарт” инфраструктура за бизнеса.

ББР вече направи заявка за участие в InvestEU, като непрекъснато следи развитията и измененията по тази европейска програма в резултат на COVID-кризата и фокуса върху устойчиво възстановяване.

Подготвя се апликация за гаранционната програма на Европейския инвестиционен фонд в подкрепа на културните и креативни индустрии.

ББР ще продължи работата си по COSME и по Програмата на Европейската комисия за заетост и социални иновации (EaSI). По тази програма МФИ “ДЖОБС” вече сключи първото си гаранционно споразумение с ЕИФ (2019 г.), чрез което осигуряваме допълнителен достъп до финансиране за микро- и малките предприятия.

Банката ще отпуска финансиране на български фирми, които имат одобрени проекти по Механизма за свързване на Европа (Connecting Europe Facility или МСЕ). МСЕ е многогодишна европейска инициатива, част от стратегията „Европа 2020“ за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж на политиките в областта на енергетиката и климата.

В края на 2020 г. ББР финализира акционерното си участие в инвестиционния фонд на инициативата “Три морета”. В рамките на инициативата и инвестиционния фонд банката ще работи за финансирането на ключови за страната и региона инфраструктурни проекти за транспортна и дигитална свързаност и енергийна диверсификация. Инициативата ще допринесе за преодоляване на наследената икономическа разпокъсаност между страните в Централна и Източна Европа, за дългосрочното устойчиво ускоряване на икономическото

развитие и конвергенцията с по-развитите икономики в ЕС чрез разширяване на инфраструктурната и търговската свързаност, за стимулиране на региона чрез мобилизиране на частните инвестиции и привличане на глобалните институционални инвеститори в инфраструктурни проекти от регионален мащаб.

Като допълнителна мярка за подкрепа на бизнеса в страната ББР ще създаде дигитален портал за по-лесен достъп до актуална информация относно финансовите инструменти на Групата, улеснено кандидатстване за финансиране от банката и дъщерните ѝ дружества, както и ще развие консултантска и образователна дейност за стартиращи, микро-, малки и средни предприятия. Банката ще участва в междуведомствена работна група по финансова грамотност и в дейностите по реализация на Националната стратегия за финансова грамотност, с което да бъде постигнат ефект на синергия чрез сътрудничество на ниво институции.

Задачите на Групата на ББР за новия стратегически период 2021-2023 г. ще следват публичната и правителствена политика за възстановяване на бизнеса и икономиката от кризата с пандемията COVID-19 (коронакриза). Негативните икономически ефекти от коронакризата изискват Групата да изпълнява противоициклична роля и да подпомогне компаниите в страната бързо да преодолеят кризата, като балансира между различните секторни приоритети и националните икономически приоритети и програми¹, утвърдени от правителството.

Рамка на националните стратегически цели 2021 - 2030

ББР подкрепя жизнеспособните и продуктивни фирми, които остават без достъп до финансиране предвид по-високия кредитен риск, недостатъчното обезпечение, размера, цената и дългия срок на търсеното финансиране. В някои случаи, при възлагане на специални правителствени мандати, банката ще допълва операторите на държавна помощ и ще прилага

¹ Приложение № 2: Източници, използвани за изготвяне на Стратегия за дейността на „Българска банка за развитие“ АД 2021-2023

финансови инструменти и улеснения по реда и правилата на държавните помощи където е приложимо.

Чрез пълния арсенал продукти и финансови инструменти на дъщерните дружества от Групата си ББР ще предоставя финансиране, при възможност с кредитни улеснения и гаранции, както и дялов капитал за МСП, включително и за бързорастящи фирми.

През новия програмен период 2021-2027 планираните цели по европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ) изискват засилено използване на финансовите инструменти. За облекчаване и стимулиране растежа на бизнеса ще има нужда от подкрепа на проекти чрез комбиниране на безвъзмездна финансова помощ, кредитен ресурс и финансови инструменти, където е приложимо. ББР в качеството си на *банка за развитие* следи отблизо процесите, като се подготвя да заеме подходяща роля в посредничеството на финансовия ресурс чрез прилагане на финансови инструменти в подкрепа на жизнеспособни и банкируеми проекти.

В тази връзка Групата на ББР вижда необходимост от създаване на специфични финансови инструменти под формата на дългово финансиране (основно заеми и гаранции) за подкрепа на растежа, за разширяване на дейността, както и за развитие, укрепване и засилване на пазарните позиции на МСП. Нова възможност би била прилагането на финансови инструменти, включително и чрез комбиниране (*блендинг*) на различни инструменти, за изпълнение на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България, който ще се финансира от Програмата на ЕС за възстановяване от пандемията „NextGeneration EU“ (NGEU). Планът е приложение към Националната програма за реформи и се подава до ЕК съгласно проекта на регламент за създаване на Механизма за възстановяване и устойчивост, част от Програмата „NGEU“. Основната му цел е да способства икономическото и социалното възстановяване от COVID-19 кризата чрез набор от мерки и реформи, които в дългосрочен план ще допринесат за постигане на стратегическата цел за конвергенция на икономиката и доходите до средноевропейските. Планът полага и основите за зелена и цифрова трансформация на икономиката. Проектът на Плана (към 30 октомври 2020 г.), обявен за обществено обсъждане, отчита условията на пандемията като едно от основните предизвикателства пред бизнеса. Гаранционните програми на ББР са посочени като навременният инструмент за справяне на фирмите с ликвидните им проблеми.

Със специални програми и инструменти Групата на ББР ще се стреми да насочи подкрепа за по-висока конкурентоспособност на МСП, за финансиране на проекти на Индустрия 4.0 за дигитализация и нови умения, технологични иновации за производството и икономика, базирана на знанието.

Нова стратегическа посока за ББР ще бъде подкрепата за възникващата зелена и кръгова икономика и финансирането на проекти за чиста енергия, енергийна ефективност, зелен транспорт, повторно използване на ресурси и за запазване устойчивостта на природните ресурси. Банката ще продължи да финансира развитието на пътната инфраструктура и на модерна смарт инфраструктура за транспорта, ИТ и енергийна ефективност.

I. МЕЖДИНЕН ПРЕГЛЕД И МОТИВИ ЗА СТРАТЕГИЯ 2021-2023

I.1. Институционални аспекти

Междинен преглед на дейността на ББР беше направен през май 2020 г. Той обхваща аспекти от институционалното развитие, кредитната активност, институционалната роля и изпълнението на нови задачи и мандати предвид настъпилата икономическа криза с COVID-19.

По отношение на институционалното развитие бе очертана необходимостта от търсене на нови възможности за засилване на насърчителната роля на банката в съответствие с пруденциалните изисквания за кредитна институция на чл. 2 от ЗББР и чл. 4 (1)(1) от Регламент (ЕС) №575/2013. Пандемията посочи важността на устойчив сектор на МСП, който беше най-сериозно поразен от кризата. Групата на ББР оцени създалата се пазарна среда и видя възможност за прилагане на повече синергия между финансовите инструменти, продуктите и програмите на банката и дъщерните дружества.

През годините ББР утвърди имиджа си на банка за развитие, активен член на европейската архитектура на насърчителните институции. Създадените контакти са полезен източник за обмяна на добри практики, на ресурс за съфинансиране на проекти и обмяна на информация за европейските програми и инструментите за справяне с кризата.

Кредитната дейност на Групата е основно насочена към финансиране на МСП, което остана с висок дял. В края на 2019 г. финансираните от Групата на ББР малки и средни предприятия са 98% от общия брой кредитополучатели. Лимитът за експозиция към група кредитополучатели като фактор за ускоряване на растежа на портфейла беше увеличен, което увеличи и ръста на кредитния портфейл. Стабилният икономически ръст за изминалия период допринесе положително за разгръщане на кредитната дейност на банката и ръста на активите.

I.2. Финансови резултати и постижения

През 2018 г. и 2019 г. банката реализира засилен растеж на кредитния портфейл, като резултатите са видни в Отчета за приходите и разходите и в Баланса на Групата на ББР.

Таблица №1: Отчет за приходите и разходите на Групата на ББР

хил. лв.	Финансов резултат 2017 г.	Финансов резултат 2018 г.	Финансов резултат 2019 г.
Нетен лихвен доход	57 666	57 166	63 915
Нетен приход от такси и комисиони	4 842	5 610	5 664
Други оперативни приходи, нетно	988	1 786	4 491
Общо Доходи	63 496	64 562	74 070
Общи и административни разходи	-18 399	-25 618	-29 716

Нетен доход преди обезценка	45 097	38 944	44 354
Разходи за обезценки и провизии	-22 095	-10 046	-30 387
Нетен доход след обезценка	23 002	28 898	13 967
Данъци	-2 322	-1 811	- 2 240
Нетна печалба	20 680	27 087	11 727

Източник: ББР

В резултат на реализираните за 2019 г. лихвени приходи и разходи отчетеният нетен лихвен доход е с 10.8% по-висок спрямо 2017 г., като стойността му възлиза на 63 млн. лв. Нетните приходи от такси и комисиони отбелязват ръст от 17% спрямо 2017 г.

Към 31.12.2019 г. нетната печалба на Групата намалява, както спрямо 2018-а, така и в сравнение с 2017 г. Спадът в отчетения финансов резултат се дължи на значително по-високия размер на начислените разходи за обезценки и провизии през 2019 г.

Таблица №2: Баланс на Групата на ББР

	Отчет 2017	Отчет 2018	Отчет 2019
Парични средства	447 648	297 622	250 643
Вземания от банки	198 910	430 003	339 716
Предоставени кредити	709 111	1 048 034	1 650 088
НПЕЕ	737 516	471 999	166 821
Дългови инструменти	291 867	650 375	596 967
Други активи	73 549	95 460	119 108
Сума на Активите	2 458 601	2 993 493	3 123 343
Привлечени средства от МФИ	869 822	904 782	1 211 937
Депозити от други клиенти	659 847	1 171 825	993 370
Депозити от кредитни институции	33 909	5 759	7 877
Други пасиви	120 199	120 961	123 114
Общо пасиви	1 683 777	2 203 327	2 336 298
Собствен капитал	774 824	790 166	787 045
Общо Пасиви и Собствен Капитал	2 458 601	2 993 493	3 123 343

Източник: ББР

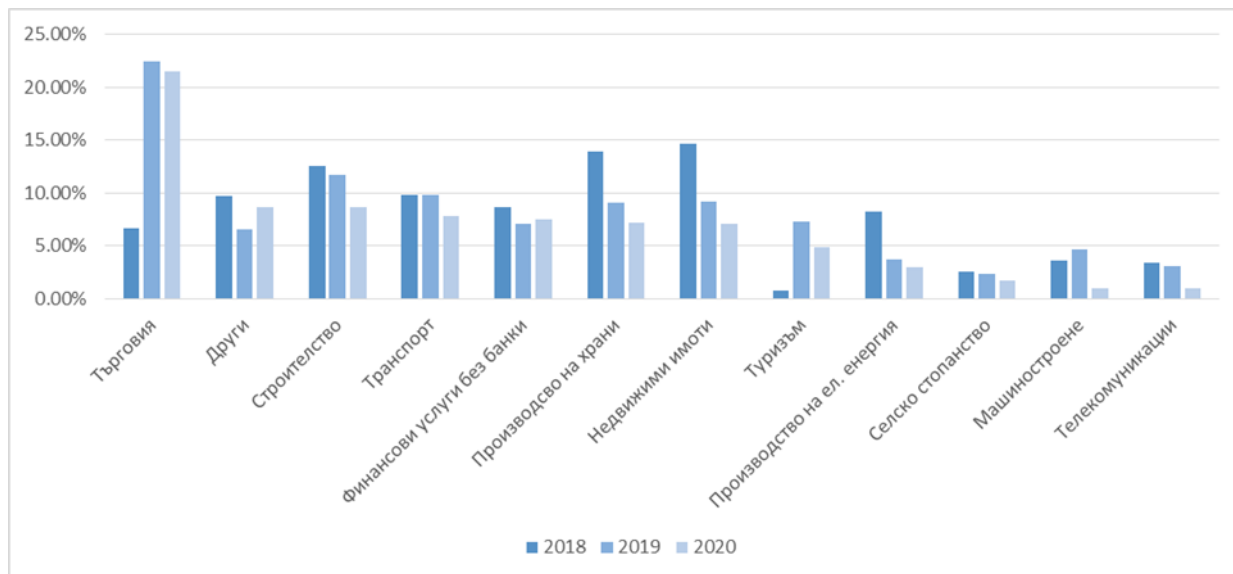
Към 31.12.2019 г. размерът на активите на Групата на ББР възлиза на 3 123 млн. лв., представляващ ръст от 4.3% спрямо предходната година и 27% в сравнение с 2017 г.

Към края на 2019 г. финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност, бележат ръст от 19.5%, като най-голям дял в увеличението има нарастването на брутната стойност на директно предоставени кредити и аванси, които към 31.12.2019 г. възлизат на 1 811 млн. лв. (спрямо 1 211 млн. лв. към 31.12.2018 г.).

Тези движения бяха отчасти компенсирани от Националната програма за енергийна ефективност (НПЕЕ). Към края на 2019 г. общият размер на вземанията по програмата е 145 млн. лв. спрямо 472 млн. лв. и 728 млн. лв. към края на 2018 г. и 2017 г.

Структурата на кредитния портфейл за периода остана сравнително стабилна. Очаквано, предвид приключването на Националната програма за енергийна ефективност, финансирането намаля с 34%. От началото на 2020 г. директното кредитиране на фирмите нарасна с 4%. Запази се секторната концентрация, макар и в по-ниски съотношения спрямо предходни периоди.

Графика №1: Кредитен портфейл по сектори² за 2018-2020 г.

Източник: ББР

1.3. Гаранционни програми в подкрепа на бизнеса

Към 31 декември 2020 г. общата сума на потвърдени за включване към Гаранционната програма за анти-COVID кредити за МСП, изпълнявана от ББР съвместно с мрежа от партниращи банки, възлиза на 157 127 хил. лева (при одобрени 1 282 кредита). От тях 925 дружества имат сключен договор за кредит, като общата сума на гарантирания портфейл възлиза на 117 112,6 хил. лева. Разпределението на средствата съгласно чл.3 и чл.4 от ЗМСП са,

² Секторната класификация следва класификацията на НСИ по икономически дейности

както следва: 50,7% от сумата на гарантирания портфейл е в полза на малки предприятия, 29,4% за микро- фирми, а останалите 19,9% - за средни предприятия.

Таблица №3: ГП по анти-COVID бизнес кредити – разпределение по сектори

Сектори	Брой кредити	Дял	Сума кредити в хил. лв.	Дял
Селско, горско и рибно стопанство	41	4,4%	5 601,5	4,8%
Добивна промишленост	1	0,1%	300,0	0,3%
Преработваща промишленост	159	17,2%	25 744,1	22,0%
Доставяне на води; Канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	6	0,6%	1 185,0	1,0%
Строителство	71	7,7%	11 416,0	9,7%
Търговия; Ремонт на автомобили и мотоциклети	275	29,7%	34 738,6	29,7%
Транспорт, складиране и пощи	142	15,4%	12 494,3	10,7%
Хотелиерство и ресторантьорство	100	10,8%	12 751,6	10,9%
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; Далекосъобщения	13	1,4%	1 580,5	1,3%
Финансови и застрахователни дейности	1	0,1%	300,0	0,3%
Операции с недвижими имоти	9	1,0%	1 071,5	0,9%
Професионални дейности и научни изследвания	31	3,4%	2 601,1	2,2%
Административни и спомагателни дейности	43	4,6%	4 277,9	3,7%
Образование	4	0,4%	379,0	0,3%
Хуманно здравеопазване и социална работа	5	0,5%	1 030,0	0,9%
Култура, спорт и развлечения	14	1,5%	1 164,0	1,0%
Други дейности	10	1,1%	477,5	0,4%
Общо	925		117 112,6	

Източник: ББР и търговските банки-партньори към 31.12.2020 г.

Според обобщените данни най-голям дял (29,7% от общия брой кредити и от общата сума) в договорените субсидирани кредити заема сектор Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети. Секторът Хотелиерство и ресторантьорство се е възползвал от 10,8% от общия брой на одобрените кредити и 10,9% от общата сума, следван от сектор Транспорт, складиране и пощи с 15,4 % от общия брой и 10,7% от общата сума кредити. Най-общо разпределението на броя и сумата на гарантираните кредити по сектори следва степента на засегнатост на различните икономически дейности от кризата.

Важно допълнение към програмата е, че с решение на МС от 28.10.2020 г. се увеличи размерът на гарантираните от ББР заеми до 2 млн. лева, като бе разширен обхватът на допустимите компании -- включват се и големи предприятия. По този начин се дава достъп до ликвиден

ресурс и за по-големи компании, включително в сферата на туризма и транспорта, които до този момент бяха извън обхвата на правителствената мярка. Подкрепят се и по-големите местни производители, чийто бизнес осигурява заетост за цели региони в страната.

I.4. Изводи и мотиви за новия стратегически период

През периода 2017-2020 г. Групата на ББР реализира най-усилен растеж и пропорционално нарастване на активите от създаването си, подобно на повечето национални банки за развитие от региона. Банката постигна стабилност на оперативните активи и кредитен портфейл с балансирана секторна структура. Демонстриран бе капацитет за изпълнение на специални мандати, възложени от правителството. Постиженията на Групата на ББР са солидна основа за по-нататъшно надграждане. За да реализира ролята и мандата на банка за развитие, в съответствие с чл. 2 от Закона за ББР, банката преследва цели, насочени към развитие на общия потенциал на МСП, към финансиране на публични инвестиции и приоритетни за икономиката на страната проекти. ББР е и кредитна институция, по смисъла на чл. 4(1)(1) от Регламент (ЕС) №575/2013, която следва да изпълнява всички регулаторни изисквания на националното право и правото на ЕС по отношение на кредитните институции.

В условията на продължаваща икономическа и здравна криза сериозно предизвикателство пред ББР е управлението на потенциалните рискове от:

- (1) небалансиран растеж на директния портфейл;
- (2) нови организационни промени и
- (3) влошаване качеството на кредитния портфейл.

Банката трябва да балансира между негативните ефекти от спада на инвестиционната активност и търсенето на кредит, очакванията за колеблив икономически ръст и средата на ниски лихви и ефекта им върху приходите от кредити.

II. ИКОНОМИЧЕСКИ КОНТЕКСТ

II.1. Кризата от пандемията от COVID-19

Разпространението на пандемията от COVID-19 парализира бизнеса и оказва силен негативен ефект върху световната икономика. На този етап очакванията са, че икономическите последици ще надхвърлят негативните ефекти от финансовата криза от 2008 г. Разпространението на вируса и ефектът от ограничителните мерки остават основен риск за намаляване на растежа на европейската и на българската икономика и промишленост.

Брутният вътрешен продукт (БВП) на България спада с 4,2% през 2020 г. според предварителните данни на НСИ и в номинално изражение възлиза на 118 605 млн. лв. по текущи цени. През предходната 2019 г. БВП отчете растеж от 3,7%, достигайки 119 772,25 млн. лв. по текущи цени. Преизчислен в евро, БВП на човек от населението през 2020 г. е 8 748 евро, спрямо 8 779 евро през 2019 г.

Пандемията наруши снабдяването, затрудни производствения цикъл, намали вътрешния и външния стокооборот и ликвидността на фирмите, сви потреблението и увеличи безработицата. Според силата на негативните ефекти икономическите дейности могат да бъдат групирани, както следва:

- Дейности, пряко засегнати от мерките за социална дистанция – туризъм, хотелиерство и ресторантьорство, търговия на дребно, транспорт, култура и креативни индустрии, спорт и развлечения, услуги, изискващи непосредствен контакт, и др.;
- Дейности, засегнати от нарушено снабдяване или търсене – преработваща промишленост, включително добивна, строителство, в т. ч. инженерни дейности, производство на електроенергия и горива и др.;
- Дейности, които се изпълняват дистанционно и при които негативните ефекти ще се проявят с известен лаг: финансови и застрахователни услуги, телекомуникации и информационни технологии, научни изследвания, юридически и счетоводни дейности и др.

II.2. Прогноза за развитие на икономиката

Кризата от COVID-19 сериозно засегна икономическата перспектива за развитие. Повечето предприятия очакват спад на продажбите и негативни тенденции за бизнес и развитие. Бизнес анкетите на НСИ от месец декември 2020 г. показват влошаване на стопанската конюнктура във всички наблюдавани сектори. Общият показател на бизнес климата към края на 2020 г. спада с 23.1 пункта спрямо нивото си от 2019 г.

Незабавните и едновременни монетарни, фискални и регулаторни мерки на ЕЦБ, ЕБО и ЕК на европейско ниво, и на правителството на национално ниво, допринесоха за бърза корекция и възстановяване на европейската и българската икономики през третото тримесечие. Това засили оптимизма и очакванията брутният продукт да достигне предкризисните нива от 2019 г. още през 2022 г.

Таблица №4: Макроикономически индикатори

	Отчетни данни			Прогноза		
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Брутен вътрешен продукт						
БВП [млн. лева]	109 743	119 772	118 605	124 540	130 876	137 701
БВП, реален растеж, %	3,1	3,7	-4,2	2,5	3	3,2
Потребление	4,6	4,7	1,8	2,5	2,3	2,9
Брутообразуване на основен капитал	5,4	4,5	-11	-5,4	3	8,8
Износ на стоки и услуги	1,7	3,9	-11,3	7,2	7,1	5,3
Внос на стоки и услуги	5,7	5,2	-6,6	5	6,4	6,7
Платежен баланс						
Текуща сметка [% БВП]	1	3	-0,7	3,9	4,2	3,4
Търговски баланс [% БВП]	-4,8	-4,7	-3,1	-1,2	-1,3	-2,1
Преки чуждестранни инвестиции [% БВП]	2,7	2,4	3,5	2,9	2,9	2,9
МЗ (широки пари), %	8,8	9,9	8	8,1	7,9	8,1
Безработица, %	5,2	4,2	5,1	5,2	4,6	4,6
Инфлация, ХИПЦ, %	2,6	2,5	1,2	2,1	2,6	2,5

Източник: Министерство на финансите есенна прогноза

Очаква се растежа на икономиката да бъде воден основно от частното потребление и износа, които ще се активизират в резултат на подобрението на пазара на труда и на икономиките на основните търговски партньори. Силните фискална и външна позиция на българската икономика преди пандемията, ниските нива на публичния дълг, както и натрупаните фискални буфери, осигуриха необходимото пространство за предприемане на стимулиращи икономиката мерки, които да ограничават негативните последици от пандемията, които ще помогнат за по-бързото възстановяване.

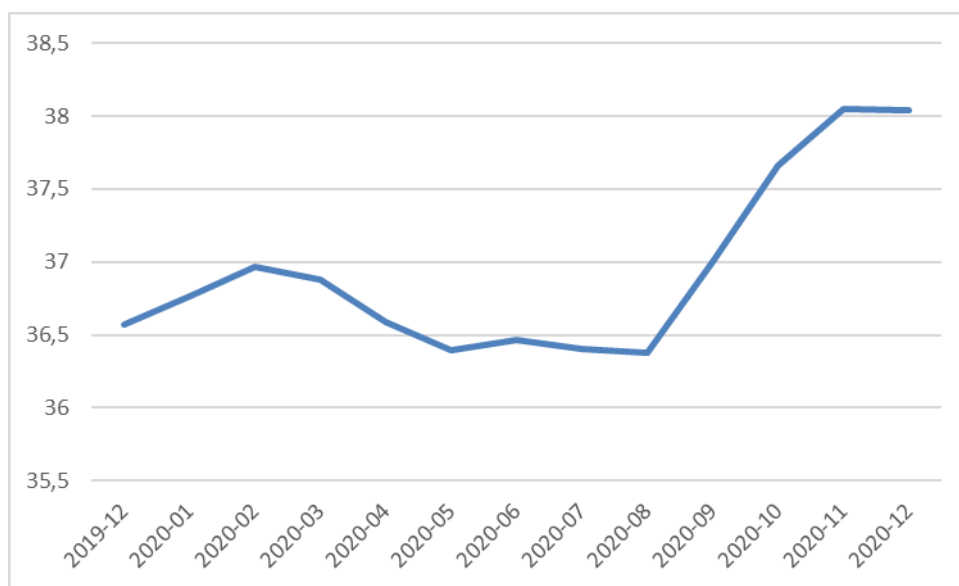
II.3. Предизвикателства и възможности

Във фазата на възстановяването банките ще имат основна роля във финансовото посредничество и подкрепа за реалната икономика. В резултат от въведените след 2010 г. строги регулации и реформи в надзорната дейност, българската банкова система посрещна коронакризата в добро състояние, с висока капитализация и намален дял на просрочените кредити. Ниските лихви и високата ликвидност помагат на банките да посрещнат натиска от отсрочване и уреждане на изискуемите им задължения във връзка с извънредното положение

(т.нар. частен меморандум по смисъла на Насоките на ЕБО), както и да продължат да финансират икономиката.

През 2020 г. кредитите на нефинансови предприятия нарастват с 4% или с 1,46 млрд. лв. Водещо бе търсенето на кредит за оборотни средства или рефинансиране на дълг. По отношение на кредитирането за по-дългосрочни инвестиционни цели очаквано се наблюдава спад през годината, както от страна на малките и средни предприятия, така и от големи корпоративни клиенти. Понижението е по-съществено в сегмента на дългосрочните кредити.

Графика №2: Кредити за нефинансови предприятия в млрд. лв.

Източник: БНБ

Програмите на ББР улесниха достъпа до ликвидност и финансиране на предприятията и осигуриха среда за спокойна преценка на извънредната ситуация, на финансовото състояние и бизнес адаптация. Исторически ниските лихви, независимо от повишения икономически и оперативен риск, благоприятстват дългосрочното планиране на инвестиции и адаптация. Това подпомага банките да изиграят важната си роля и да катализират икономическото възстановяване след края на пандемията.

Като банка за развитие ББР има възможност за достъп до разнообразни източници на европейски ресурси за финансиране на бизнеса и икономиката, които могат да се комбинират с възложени мандати от правителството с цел подпомагане възстановяването на МСП. В тази връзка банката може да предостави дългосрочно финансиране и да предложи инструменти в подкрепа на инвестициите в сектори, ключови за възстановяването на икономиката и пряко свързани с европейската икономика, включително и чрез веригите на доставка.

Предизвикателствата пред икономиката изискват възстановяването след кризата да бъде насочено и приоритетно в стратегически програми, които да подкрепят инвестициите, да създадат дългосрочни конкурентни предимства и продуктивност за фирмите. В унисон с общата посока за преход към устойчива и кръгова икономика българският бизнес може да инвестира в три направления:

1. Дигитална трансформация на икономиката;

2. Интеграция в устойчиви вериги на добавена стойност и доставки на европейско и регионално ниво;

3. По-устойчиво и ефективно използване на енергията и ресурсите, повече кръговост, по-чиста енергия и по-нисък въглероден отпечатък.

Икономическата и социална криза, предизвикана от COVID-19, създава предпоставки за нова стратегическа посока на ББР в подкрепа на възникващата зелена, кръгова и високо дигитализирана икономика, базирана на знанието. Банката е добре позиционирана да има водеща роля в разработването и изпълнението на програми за възстановяване и развитие, да поеме премерен суверенен и политически риск и да подкрепи бизнеса през трудния период на кризата. Макар и с инвестиционен кредитен рейтинг равен на държавния, ББР е в по-уязвима позиция спрямо банките с AAA рейтинг. Нарастването на надбавката за риск при ново влошаване на пазарните условия може да повлияе неблагоприятно върху достъпа до финансиране на банката и върху цената на кредитите за бизнеса. ББР ще води предпазлива кредитна политика, като цели да поддържа финансова стабилност и да запази висока капитализация, изпълнявайки мандата си дългосрочно.

III. СТРАТЕГИЧЕСКИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ЦЕЛИ ЗА СЛЕДВАЩИТЕ ТРИ ГОДИНИ

III.1. Бизнес среда и приоритети във фазата на възстановяването

Пандемията от COVID-19 е шок от безпрецедентна величина и с неизвестна продължителност. Комбинацията от шок върху съвкупното предлагане и свиване на търсенето ще обуслови продължителна контракция на икономиката. Реализирането на мерки и инструменти за облекчаване на финансовото състояние на предприятията ще помогне за оцеляването и възстановяването им след пандемията.

Групата на ББР е установила ефикасно работно сътрудничество с европейските национални банки за развитие (НБР) и МФИ и има достъп до съществуващи процедури и комуникационни канали, които се прилагат в настоящата кризисна ситуация.

Целеви финансови инструменти и кредитни улеснения ще са необходими и за фазата на възстановяване. Много фирми, включително и клиенти на ББР, ще имат нужда от ликвидност, за да подновят бизнеса си, а други ще се нуждаят от рекапитализация, за да спасят дейността си. В тази връзка ББР вижда своята роля в подготовката на гаранционни програми, които да се реализират с участието на търговските банки и така да се гарантира предлагането на кредити за МСП. Добавяне на държавна гаранция по програмите на ББР би спомогнало за редуциране на рисковата експозиция на банките.

Стратегическите приоритети на Групата ще бъдат префокусирани и насочени към по-бързото възстановяване на МСП и рестарт на икономиката след коронакризата. Те включват:

1. Достъп до финансиране на МСП и предоставяне на гъвкави условия по обслужването на кредитите в партньорство и допълняемост, а не в конкуренция с търговските банки. Директното кредитиране на микро, малки и средни фирми ще остане важен сегмент в дейността.
2. Подпомагане на финансирането на публични инвестиционни проекти в напреднала фаза на подготовка, на проекти на екологичната и модерната инфраструктура. Това изисква задълбочено сътрудничество с публичния сектор, като подобрява рисковия профил на портфейла на банката, което се отчита позитивно от рейтинговите агенции.
3. Подпомагане на финансирането на проекти на устойчивата икономика като зеления транспорт, цифровия преход, чистото производство и използването на енергията (с цел декарбонизация и преход към неутралност по отношение на климата).
4. Продължаване на изпълнението на действащата Национална програма за енергийна ефективност за многофамилните жилищни сгради.
5. Подпомагане на проекти със социална значимост (социално включване) за укрепване на социалната среда и културната общност.

Таблица №5: ББР стратегически приоритети 2021 - 2023

Стратегически цели	Инструменти
Достъп до разнообразно финансиране за МСП и микробизнеса	<ul style="list-style-type: none"> • Корпоративни заеми, дялов капитал, гаранции, факторинг, лизинг • Индиректно финансиране за споделяне на риска с банки-партньори с оглед поемане на по-висок риск/допълняемост • Изпълнение на финансови инструменти по мандати с предимства за крайните бенефициенти
Финансиране на модерна инфраструктура	<ul style="list-style-type: none"> • Управление на стратегическия риск /роля катализатор • Гъвкава финансова структура и висока степен на зрялост на проекта
Улеснен достъп за финансиране на иновации, технологично обновление и дигитализация	<ul style="list-style-type: none"> • Дялов капитал за МСП • Финансиране на технологичен сегмент • Финансиране на разширяване за ИКТ и дигитализация
Финансиране на прехода към зелена и кръгова икономика	<ul style="list-style-type: none"> • Енергийна ефективност на сгради и жилищни домове • Проекти за възобновяема енергия • Декарбонизация и ефективност на ресурсите

Препоръките на Съвета на ЕС относно националните и конвергентни цели на България за 2020-2021 г. са във връзка с преодоляване на изоставането в основни сектори на икономиката спрямо средните европейски нива, които кризата изостри. Така например, резултатите от цифровизацията и иновациите на МСП са много под средните за ЕС. Българската икономика е с най-интензивното използване на ресурси и енергия и с най-високите емисии на парникови газове в ЕС³. Мерките за трансформиране на индустрията към ефективна и зелена са на много ранен етап, докато покритието и качеството на транспортната инфраструктура е под средното за Европа. Освен това Трансевропейската транспортна мрежа все още не е завършена.

Новият Европейски бюджет 2021-2027 г. и Фондът за възстановяване, одобрени от Европейския съвет на 21.07.2020 г., ще насочат ресурса за възстановяване на европейската икономика основно чрез зелен и дигитален растеж. Групата на ББР ще се стреми да осигури достъп до този ресурс индиректно, като ползва европейските гаранционни схеми по COSME, InnovFin и EFSI/ Invest EU. В диалог с Групата на ЕИБ банката може да структурира инструменти, които отговарят на пазарното търсене на кредити от МСП. Подобни нови продукти ще допълват съществуващите и ще избягват конкуренция и изтласкване на текущите мерки за финансова подкрепа на икономиката.

³ Препоръка на Съвета на ЕС относно националната програма за реформи на България за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно конвергентната програма на България за 2020 г., Брюксел 1 20.05.2020 г. COM (2020) 502 final

Освен МСП, ББР ще подпомогне и възстановяването на публични предприятия, които имат конкретни инвестиционни нужди, но плановете им за инвестиции са временно прекъснати поради коронакризата. Този инвестиционен процес е дългогодишен и намирането на баланс при разпределение на инвестициите между частния и публичния сектор е важен за качеството на възстановяването.

За изпълнението на тези цели Групата на ББР може да използва собствен ресурс при прилагане на търговски и пазарни принципи на кредитиране или публичен ресурс от държавата (под формата на капитал или целево финансиране) чрез изпълнение на конкретен мандат. В последния случай финансирането ще се прилага при правилата на държавните помощи.

Като допълнителна мярка за подкрепа на бизнеса в страната ББР ще създаде *дигитален портал* за по-лесен достъп до актуална информация относно финансовите инструменти на Групата, улеснено кандидатстване за финансиране от банката и дъщерните ѝ дружества, както и ще развие консултантска и образователна дейност за стартиращи микро- и малки и средни предприятия. В портала се предвиждат видео указания за начина на попълване на основни документи при кандидатстване за кредит и за изготвяне на бизнес план. За улесняване на клиентите в условия на ограничен достъп до банката ще бъдат създадени и виртуални стаи за консултации. Електронният портал ще улесни достъпа до финансови услуги, инструменти и програми за финансиране и ще насърчи дигиталната трансформация на малкия бизнес. Чрез портала Групата ще предоставя дигитални услуги, включително и чрез мобилно приложение за самообслужване. Създавайки по-добра и технологична среда, Групата изпълнява част от социалната си мисия. Дигиталният портал ще предложи широка функционалност чрез секция за предварителна кредитна оценка, портал за кандидатстване за заеми, поръчка на застраховки, отваряне на сметки и др., обмен на услуги и продукти, връзка към партньорства, които предлагат различни бизнес услуги, като съхранение, счетоводство, маркетинг и др.

III.2. Институционални цели и дългосрочни инициативи

Бизнес средата и по-горе изброените приоритети за периода очертават институционалните, оперативни, финансови и организационни параметри на дейността на ББР. През новия стратегически период Групата на ББР ще доразвие ролята си на банка за развитие на сектора на МСП, която спазва всички регулации за кредитни институции в съответствие с националното и европейско банково законодателство, както и ще започне изграждане като институцията, подкрепяща зелените и устойчиви проекти и бизнеса на Индустрия 4.0.

ББР ще продължи да оказва положително въздействие върху икономиката. Ще се стреми да запази своята рентабилност и високото ниво на оперативна ефективност от дейността. Тези показатели са в основата на финансовата стабилност и са фактори за запазването и поддържането на инвестиционен кредитен рейтинг BBB.

ББР ще продължи да развива институционалния си капацитет за диалог с трети заинтересовани страни и ще си сътрудничи с европейското семейство на НБР и международната финансова общност. Участието в партньорски мрежи ще допринесе за по-активно ангажиране на банката в инициативи и сътрудничество като потенциален източник за финансиране на големи проекти. Пример за европейска инициатива за прилагането на добри практики и еднакви стандарти на работа между европейските национални банки за развитие и Групата на ЕИБ е Програмата на ЕС InvestEU, която ще стартира в началото на 2021 г.

Масщабна програма за съвместни трансгранични инвестиции в инфраструктурата на страните от Централна и Югоизточна Европа е Инициативата „Три морета“. С Решение на Министерския

съвет от 03.09.2020 г. беше одобрено участието на ББР в Инвестиционния фонд (<https://3siif.eu/the-fund/>) към Инициативата „Три морета“. Инициативата стартира през 2016 г. като целта ѝ е засилване на инвестициите в енергетиката, телекомуникациите и шосейната инфраструктура, финансовото и политическо сътрудничество между страните-членки в региона между Адриатическо, Балтийско и Черно море. Фондът е набрал капитал от 320 млн. евро плус допълнителна капиталова вноска от 250 млн. евро, която Полша оповести на 19.10. 2020 г.

ББР ще финансира участието си със собствен ресурс.

През годините банката финансира проекти, които могат да се класифицират като „зелени“, „етични“, „със социално въздействие“ и „свързани с устойчивост“. През 2020 г. условията на Гаранционните програми за анти-COVID кредити за МСП, изпълнени от ББР и структурирани по реда на Временната рамка на ЕС за държавни помощи, се доближиха до критериите за социални и зелени аспекти. Независимо че в условията по заемите не са посочени специфични критерии за постигане на екологични и социални цели и липсват подобни референции в Европейския план за устойчиви финанси и Европейската зелена сделка, ББР отчита важността на новите политики при предоставянето на финансова подкрепа.

В унисон с тренда във финансовата индустрия за въвеждане на екологични и социални критерии в кредитния процес през 2021 г. ББР ще актуализира правилата и процесите за вътрешно управление при отпускане на кредити. За целта ще приложи Насоките на Европейския банков орган⁴ за екологични, социални и управленски фактори (т.нар. ESG критерии) и свързаните рискове по проектите. Въвеждането на факторите ESG ще засили бизнес профила на банката и ще подобри достъпа на МСП до финансиране на екологични и зелени проекти.

Таблица №6: Институционални цели 2021 - 2023

Банката на МСП	Банката за зелени и устойчиви проекти	Банката на Бизнес 4.0
Засилва конкурентоспособността и иновативността на МСП	Финансира прехода към зелени проекти	Подкрепя проекти в ИКТ
Подпомага бързорастящи компании и предприемачи	Финансира адаптация към климата	Финансира продукти, процеси и бизнес модели на Индустрия 4.0
Осигурява достъп и разнообразие на ресурса за финансиране	Подкрепя дейности на културната и творческа индустрия	Финансира инфраструктурата като катализатор за бизнес иновации

⁴ Насоки на ЕБО относно предоставянето и наблюдението на кредити EBA/GL/2020/06 от 29.05.2020 г.

Гъвкава структура на финансиране чрез гаранции и блендинг на инструменти

Стратегия за инкорпориране на ESG фактори, показатели и продукти

Част от публичния имидж на ББР е да бъде институция, ангажирана в социални и обществени инициативи. В изпълнение на тази роля банката ще създаде образователна инициатива „Академия ББР“. Академията ще организира регулярни лекционни цикли за персонала на ББР с външни и вътрешни лектори, семинари и конференции, ще провежда приложно-изследователска дейност и дискусии по успешни проекти на банката и актуални теми от сферата на икономиката и финансите. Начинанието ще насърчи разпространението на отворено знание за публично-социални иновации, информираност, ангажираност и образование по актуални икономически процеси. ББР Академия ще допринесе за популяризиране на ролята, дейността, резултатите и успехите на от дейността на банката.

III.3. SWOT анализ

ББР е банка със специфичен статут - държавна банка за развитие с почти 100% държавен капитал, със силна подкрепа от акционера - Министерството на икономиката, с ясен и конкретен насърчителен мандат. ББР е и търговска банка с пълен банков лиценз, прилагаща всички регулации за банкова дейност. Основната ѝ дейност е да финансира МСП на търговски принцип, не с цел на максимизиране на печалби и на неконкурентна основа. За да постигне ефект и значимост за икономиката, е важно да поддържа устойчив ръст на кредитния портфейл. С наличния към момента капиталов и привлечен ресурс и стабилно ниво на ефективност на разходите, по-висок ръст на кредитирането за новия период е ограничено. За постигане на посочените по-горе нови стратегически цели ББР вероятно ще има нужда от увеличение на капитала или привличане на ново външно финансиране с държавна гаранция, съобразно възможностите на държавния бюджет, в т.ч. и на средносрочното бюджетно планиране.

Редът за получаване на държавна гаранция върху част от актива или пасива е съобразен с възможностите на държавния бюджет, в т.ч. и на средносрочното бюджетно планиране.

Основните характеристики на институционалния капацитет на банката е полезна отправна точка за подготовка на новата ѝ стратегическа рамка и плана за оперативната ѝ дейност.

Таблица №7: SWOT анализ

	Силни страни (+)	Слаби страни (-)
1	Силна капиталова база	Липса на интерес от страна на министерствата и механизъм за ранно включване на ББР в планираните от правителството програми за подкрепа и интервенция в различни сектори
2	Подкрепа от основния акционер чрез МИ	Намалена „видимост“ и липса на клонова мрежа
3	Кредитен рейтинг, равен на държавния	Липса на механизъм за актуална информация за нуждите от финансиране на МСП, общини, инфраструктура
4	Изградени партньорства с други национални банки за развитие и МФИ, търговски банки и небанкови финансови институции	Липса на интерес от страна на министерствата за включване с дейности за интервенции в ОП

5	Утвърден фокус върху МСП и микро финансиране, но и възможности за: експортно финансиране, финансиране на средни и големи фирми с експозиция до 25% от капитала, финансиране на публичен сектор и общини, финансиране по мандати на правителството (по примера на НПЕЕ), активна заявка за финансиране на инфраструктура	Стратегическа цел за висок дял на он-лендинг спрямо директното кредитиране (в контекста на свръхликвиден банков пазар)
6	Антициклична роля в икономиката	Неконкурентна (висока) цена на кредитите в някои случаи
7	Структурира и адаптира кредитите като „насырчителни“ и неутрални/неконкурентни по отношение на търговските банки (МФИ ДЖОБС)	Необходимост от приоритизиране на стратегическите и средносрочни цели
8		Редът за получаване на държавна гаранция е съобразен с възможностите на държавния бюджет по строго уреден законов начин
9		Липса на тематичен фокус в кредитната дейност (напр. интелигентни транспортни системи, кръгова или зелена икономика, чистота на атмосферния въздух и др.)
10		Липса на клонова мрежа (МФИ ДЖОБС)
	Възможности (+)	Заплахи (-)
1	Нови сектори и насырчителни заеми (вкл. и за публични проекти) -- в инфраструктура, ПЧП, управление на отпадъци;	Забавяне на икономическия растеж
2	Търсене на финансиране от общините през новия политически цикъл	Конкуренция с други МБР и местни и международни търговски банки
3	Диалог с бизнеса за определяне на основни тематични направления, напр. „кръгова икономика“, интелигентни транспортни схеми	Административна тежест и цена на банковите регулации
4	Публична ангажираност с пилотни проекти на устойчива инфраструктура, социални инициативи или друго тематично направление	Ограничение на капацитета за кредитиране поради ограниченията за регулаторен капитал
5	Консултации и координация с ключови министерства (управляващи органи на ОП) за определяне на ФИ и инвестиционни програми по ЕСИФ от МФР 2021-2027	Намаляваща рентабилност от дейността
6	Кредитни улеснения (гаранции, споделяне на риска) за гъвкавост и по-ниска цена на кредитния ресурс	Всяка шеста компания в Република България е застрашена по отношение на ликвидността си поради просрочени плащания от партньори и клиенти. Несъбраните вземания за българския бизнес представляват голям процент от всички вземания
7	Качествени цели и показатели за ефекта от дейността (напр. върху развитието на икономиката, за нуждите на бизнеса, структура на портфейла)	
8	Способност за промяна от про- към анти-цикличен модел на растеж	

9	Ползване на гаранционни и грантови схеми по програмите на ЕС, които многократно редуцират риска (МФИ ДЖОБС)	
10	Предлагане на комплексен продукт: лизинги и кредити (МФИ ДЖОБС)	

IV. СТРАТЕГИЯ ЗА ДЕЙНОСТТА

IV.1. Приоритетни дейности

Групата на ББР ще продължи да подкрепя финансово жизнеспособни и икономически устойчиви проекти. Финансирането от банката ще посреща нуждите от възстановяване и растеж на българската икономика след кризата и ще добавя стойност за кредитополучателите.

Гаранционни програми и кредитни улеснения

Ползването на гаранционно покритие (с лимит и без лимит) с европейски ресурс ще продължи да бъде възможност и оперативен източник за предоставяне на целеви насърчителни заеми. Групата на ББР успешно прилага програмите на ЕИФ – COSME LoanGuaranteeFacility (с лимит на гаранцията) и InnovFin SME GuaranteeFacility (без лимит на гаранцията), като успешен модел за споделяне на риска с ЕИФ и търговските банки - партньори.

За постигането на по-висок левъридж на ресурса, с който кредитира, ББР се подготвя да участва като прилагач партньор в европейската програмата InvestEU и да ползва директна европейска бюджетна гаранция AAA. В началото на годината ББР получи принципно потвърждение за партньорство и продължи процеса по одитиране и подготовка на финансови инструменти. Целта на програмата е да повиши капацитета за пряко или индиректно кредитиране чрез поемане на кредитен риск, по-висок от обичайния. Гаранцията на ЕС може да се използва за покриване на риска или за кредитно подобрение по заеми, гаранции, насрещни гаранции, инструменти на капиталовия пазар, всякакви други форми на финансиране, включително подчинен дълг, капиталови или квази-капиталови участия. По този начин ББР ще може да създаде и приложи продукти с висока добавена стойност на българския пазар в ниши, които не са покрити от търговските банки. При структуриране на продуктите ББР ще запази фокуса върху МСП, като при разгръщане на програмата и натрупването на опит банката планира да структурира инструменти за финансиране на устойчива инфраструктура, за социални инвестиции и умения.

Предложението на Европейския съвет от май 2020 г. за драматично намаление на бюджета на програмата InvestEU поставя под риск обещаната от ЕС мащабна подкрепа за инвестициите в МСП и социална инфраструктура. При окончателно одобрение на европейския бюджет 2021-2027 и Програмата за възстановяване „NextGeneration EU“ ББР ще планира, структурира и комбинира наличния набор от инструменти за кредитиране с подходяща форма на споделяне на риска с възможност за комбинация при получаване на гаранции по пасива, лимити за загуби и мандати от държавата. Доколкото ББР не се ползва с държавна гаранция, а очакванията към нея са да поеме повече кредитен риск, банката остава изложена на кредитни загуби при негативни пазарни ситуации.

Програмни заеми за публичния сектор и общински компании

Финансирането на публични инвестиции и проекти, които са приоритетни за икономиката на страната, е цел и мисия на банката. Намеренията ѝ да увеличи участието си в публични инфраструктурни проекти са отчасти ограничени от законодателни и институционални липси,

напр. липса на банкируеми публични проекти, генериращи приходи, трудно приложение на схеми за ПЧП, висок риск и др.

През периода ББР ще има възможност да подкрепи политиката на регионално развитие, като съ/финансира жизнени, икономически силни и устойчиви проекти в регионите с неблагоприятни икономически тенденции. ББР е подготвена да участва в ПЧП, които изпълняват интегрирани териториални инвестиции и преодоляват регионалните дисбаланси. В края на периода банката цели около 10% дял в кредитния портфейл спрямо 5% дял на финансирането за инфраструктура към юни 2020 г.

Финансиране на инфраструктура

ББР цели увеличение на присъствието си в инфраструктурния сектор, в това число в енергетиката, възобновяемите енергийни източници, ИТ и телекомуникациите, транспорта и общинската инфраструктура. Към юни 2020 г. 6.2% от кредитния портфейл на банката е насочен към производство на електроенергия, от които 5.7% от ВЕИ и около 0.5% от конвенционални източници.

Кредитиране на МСП

Малкият и средният бизнес е сравнително гъвкав и с потенциал за плавно възстановяване в нормална икономическа среда, но негативният бизнес климат влоши очакванията за бързо възстановяване. Секторът е от стратегическа важност за ръста и навлизането на иновации в икономиката.

Стратегия 2021-2023 за дейността на Групата на ББР се подготвя паралелно с подготовката на Национална стратегия за МСП 2021-2027 г. и дава реална възможност за диалог и структуриране на работещи решения за подпомагане на сектора на МСП. Обвързването на двата стратегически документа е законово определено в чл. 3 от Закона за ББР: при провеждане на държавната политика за насърчаване на МСП Министерският съвет в съответствие с Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия може да одобрява стратегическите цели и задачи на банката.

Стратегия 2021-2023 за дейността на Групата на ББР е съобразена с целите на политиката за насърчаване на МСП, така че банката има ролята на важен партньор при изпълнението на тези цели. От определените 6 приоритетни области цели четири са предложени за изпълнение от Групата на ББР, като за всяка от тях са дефинирани специфични цели за преодоляване на установени пазарни несъвършенства и намаляване на различията между МСП в България с тези в ЕС – в таблицата по-долу. В Стратегията са включени и мерки в отговор на кризата с COVID-19 с цел по-бързо възстановяване на най-засегнатите сектори.

ББР ще продължи мандата си за изпълнение на действащата Национална програма за енергийна ефективност (НПЕЕ) за въвеждане на енергоспестяващи мерки в многофамилни жилищни сгради. При получаване на правителствен мандат и в сътрудничество с общините банката е готова да стартира изпълнението на проекти на територията на цялата страна, които са подготвени и в листата от чакащи.

Таблица №8: Приоритети на Национална стратегия за МСП с мерки за изпълнение от ББР

Приоритетна област	Основни пазарни несъвършенства	Мерки от ББР
Предприемачество	Ниско ниво и неравномерно развитие на предприемачеството и екосистемата; проблемно функциониране на бизнес инкубаторите и др.	Финансови инструменти за (високо)технологични, иновативни предприемачи и за нови малки предприятия
Достъп до финансиране	Липса на достатъчно обезпечение или на финансова история; липса на информация за възможности за финансиране; недостатъчни финансови и управленски умения и др.	Финансови инструменти за насърчаване на разработването на нови продукти; Финансови инструменти за МСП – кредитни линии, заеми, лизинг, факторинг и др.; Гаранции за инвестиции и гаранционни схеми за МСП; Микрофинансиране, заеми за оборотен капитал и инвестиционни заеми за микро-предприятията; Инструменти за споделяне на риска за микро- и малките предприятия; Капитал за растеж (мецанин финансиране) за разрастващи се и бързоразрастващи се средни предприятия.
Цифровизация и умения	Ограничен човешки и организационен капитал; недостатъчни цифрови и технологични умения; липса на ресурс за обучение на служители за работа с ИКТ; финансови ограничения на МСП за обучение на управители и служители и др.	Подкрепа за цифровата трансформация на МСП в индустриалните сектори и инвестиции в машини и автономни технологии.
По-добро регулиране и бизнес среда	Липса на структурирана и ясна информация по въпроси на МСП и др.	Факторинг, лизинг и форфетинг за ограничаване на МСП в затруднения поради забавени плащания и др.

Източник: Проект на НС за малките и средните предприятия за периода 2021-2027 г.

Банката ще продължи да кредитира директно МСП, като отчита повишения кредитен риск, но и необходимостта от ниска цена на кредитния ресурс. Експозициите в секторите индустрия, търговия, селско стопанство и услуги ще заемат значителен дял от портфейла в края на 2023 г., следвайки темпа на възстановяване на икономиката от коронакризата.

Финансов сектор и индиректно кредитиране на МСП

Секторът остава важен за Групата на ББР като основен механизъм за различни видове финансово посредничество за МСП – заеми, търговско финансиране, лизинг и застраховане на търговски риск.

IV.2. Финансови продукти и инструменти

През периода ББР планира да използва възможностите на предлаганите инструменти от институциите на Европейския съюз за директно кредитиране и издаване на гаранции към други банки посредници и/или крайни кредитополучатели. Групата ще подпомогне процеса на възстановяване и укрепване на малкия и средния бизнес. Чрез инструментите ББР ще се стреми да споделя риска с частния сектор, да търси облекчаване на финансовите условия по кредитите и така да създава силни стимули за другите банки да кредитират малките и развиващи се компании.

Изпълнението на финансови инструменти и правителствени мандати от ББР, финансирани или гарантирани с външно споделяне на риска или публичен ресурс, изисква - за целите на капиталовото планиране и оценка на постигнатите резултати, дефинирането на разширен бизнес модел - „ББР- банка на мандати и програми“.

При изпълнение на мандати и програми ББР ще предоставя инструменти, които осигуряват трансфер на финансово предимство към бенефициента. Структурирането им може да има различни форми, например: 1) с външно споделяне на риска чрез: включване на безвъзмездни средства (по примера на НПЕЕ); използване на кредитни улеснения на ЕС (напр. InvestEU); 2) като подпродукт, финансиран от насърчителни заеми от МФИ, или 3) под формата на прилагане на финансови инструменти по националните програми.

Банката може да структурира финансовите инструменти като схеми за държавна помощ или на пазарен принцип като схеми за не-помощ. При стандартния банков модел ББР кредитира фирмите при пазарни и непромоционални търговски условия. В този случай банката предоставя кредити или гаранции *на собствен риск*, подпродукти, финансирани от МФИ, и участва в прилагането на финансови инструменти при пазарни условия.

Към момента възможностите за участие на банката в програми за споделяне на риска с външен партньор са изложени в Приложение №2 „Гаранционни програми на ЕС и МФИ“.

ББР като търговска банка ще продължи да финансира бизнеса чрез пълния сбор от продукти, които Групата предлага.

Корпоративни заеми за директен портфейл

Директното кредитиране е основен инструмент, с който ББР отговаря на специфичните нужди на клиентите. Приоритет ще бъдат заеми за общо кредитиране на дейността, инвестиции и проектно финансиране, вкл. и чрез схеми за ПЧП.

Финансиране/ рефинансиране на МСП чрез търговските банки и небанкови финансови институции (индиректно кредитиране) и рефинансиране

Финансирането на микро-, малки и средни предприятия чрез финансови посредници ще продължи по програми, специално структурирани в отговор на пазарното търсене. Подпомагането чрез клоновата мрежа на посредниците дава по-широк достъп на МСП. ББР може да включи програми на МФИ, чрез които кредитополучателите ползват финансови предимства и улеснения.

Гаранции от ББР

Коронакризата показва необходимостта от гаранционни инструменти на ББР като своеобразен стратегически продукт при повишен риск в икономиката и несигурен достъп до финансиране. ББР разви присъствието си в този сегмент с две гаранционни програми. Предоставянето на гаранции ще бъде според пазарното търсене, с покритие от публичен ресурс по линия на делегирани правителствени мандати или на собствен риск на ББР.

През периода 2021 – 2023 г. дъщерните дружества на банката ще продължават да финансират МСП с разнообразни програми за кредити, дялов капитал, гаранции, лизинг и факторинг.

Гаранции от НГФ

Основен приоритет на Фонда остава предлагането на гъвкави гаранционни схеми, които облекчават достъпа на МСП до финансиране. Успешният механизъм за подкрепа на предприятията в сектор „Селско, горско и рибно стопанство“ ще бъде продължен. В допълнение ще бъдат разработени съвместни гаранционни схеми с МФИ за споделяне на риска и увеличаване на лимита по издаваните гаранции. Разширява се обхватът на бенефициенти със стартирането на лизингова гаранционна схема, насочена към банки, техните дъщерни компании, както и към небанкови институции.

Микрокредити

Микрофинансиращата институция „ДЖОБС“ ще предоставя достъп до финансиране на микро- и малки предприятия, земеделски производители, самонаети лица, занаятчии и др., които развиват или стартират бизнес на територията на страната, като стремежът е да се намали тяхната „изключеност“ от пазара на финансови услуги. Приоритет в дейността, с оглед социалната функция на дружеството, ще бъде финансирането на микро- и малки предприятия, засегнати от пандемията. Предвижда се обогатяване и развиване на продуктовата база на МФИ „ДЖОБС“, както и създаване на условия за финансиране на екологични и зелени проекти. Дружеството ще улесни достъпа до финансиране на бизнеса чрез дигитализация на услугите си. При изграждането на дигиталния му портал ще се предвидят и общодостъпни секции за обучение и повишаване на финансовата култура на предприемачите.

Лизинг

ББР Лизинг ще предлага гъвкави условия на финансиране чрез гаранционни схеми за споделяне на риска съвместно с международни финансови институции и НГФ. Приоритет в дейността му ще бъде финансирането на малките и средни предприятия, технологично обновление на производствените мощности на български производители, подкрепа за секторите, създаващи висока добавена стойност, иновации и работни места. Ще се финансират

проекти в начален етап от развитието им в сферата на производството и енергетиката, както и проекти, свързани със „зелената икономика“.

Факторинг

ББР Факторинг ще продължи да предлага факторинг услуги на български предприятия, с акцент върху стимулиране на достъпа до финансиране на МСП, намаляване на междуфирмената задлъжнялост, разрастване на износа и международните пазари, както и подобряване на качеството на портфейла и капиталовата стабилност в групата. Приоритет в дейността ще бъде: финансирането на доставчици на публично-правни организации и от секторите, създаващи висока добавена стойност, иновации и свързани със „зелената икономика“; подобряване на дисциплината на паричните потоци и качеството на обслужване на финансовите задължения; трансфериране на риска от неплащане към първокласни кредитни застрахователи и контрагенти, членове на Международната Факторинг асоциация FCI. На фокус ще бъде усъвършенстването на съществуващия продукт чрез използване на иновативни дигитални решения и сътрудничеството с МФИ по програми за финансиране и споделяне на риска.

Дялов капитал

Ключова насока за дейността на Фонда за капиталови инвестиции (ФКИ) през следващите 3 години е предоставянето на дялов капитал за растеж в подкрепа на МСП в България – за повишаване на конкурентоспособността и капацитета им за генериране на висока добавена стойност в условията на динамична икономическа среда. Формулирани са три стратегически цели: предоставяне на дялов капитал за растеж на предприятия с установен бизнес модел чрез насърчаване на потенциала им за ускорена експанзия; структуриране на балансиран портфейл чрез дялово участие в предприятия, осигуряващо възвръщаемост за акционерите на Фонда за капиталови инвестиции; осигуряване на дялово финансиране в подкрепа на развитието на екосистемата на дялов капитал в България.

За тяхното изпълнение ФКИ ще продължи дейността си по скрийнинг, предварителна оценка и подробен правен, финансов и търговски дюдиджънс на потенциални трансакции. С цел ръст на инвестициите в капитала на компании ФКИ ще развива партньорства за ко-инвестиции с други фондове за дялово финансиране, подкрепени с публичен ресурс от фондове на ЕС и национално съфинансиране. В допълнение портфейлните компании на ФКИ ще имат достъп до продукти и услуги, предлагани в рамките на Групата на ББР.

Финансови инструменти по ЕСИФ

Новият програмен период 2021-2027 г. на европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ) предвижда засилено използване на финансови инструменти (ФИ). На европейско и национално ниво се предвижда финансиране на проекти чрез комбиниране на безвъзмездна финансова помощ, банков кредитен ресурс, гаранциите на InvestEU и финансови инструменти.

ББР като национална банка за развитие ще създаде и прилага директно финансови инструменти -- основно заеми и гаранции, за подкрепа на растежа и генериране на приходи от МСП, както и ще посредничи за достигане на публичния ресурс до бизнеса. Банката ще предложи структура на подбрани ФИ, които да подпомогнат мобилизирането и ефективното използване на ЕСИФ и програмата InvestEU. ББР ефективно ще насочва ресурса в подкрепа на жизнеспособни и банкируеми проекти на МСП. При изпълнение на ФИ, съфинансирани от

ЕСИФ и/или ползвачи гаранцията на InvestEU, банката следва да прилага правилата и регулациите на европейското законодателство за държавни помощи.

В този сегмент ББР не може да се разглежда отделена от останалите финансови инструменти за подкрепа на бизнеса, които управляващите органи на секторните ОП и финансовите посредници предлагат. За да избегне конкуренция с финансовите инструменти, съществуващи на пазара, свръхпредлагане в определени ниши или липса на предлагане в други, банката трябва регулярно да оценява нуждите и търсенето.

Размер на експозициите

През предходния стратегически период 2017-2020 г. (по данни към 30.06.2020 г.) средният размер на една експозиция към нефинансово предприятие е 6 794 543 лв.⁵, като нарасна значително спрямо периода преди 2017 г. - 3 422 122 лв. Размерът нарасна основно поради по-големите фирми кредитополучатели, т. нар. „големи малки“. По-големият размер на експозициите допринесе за по-висока ефективност на дейността - с коефициент на ефективност от 28.22% към края на 2019 г., тъй като ресурсите, необходими за подготовка на голям проект, не зависят от размера.

Срок

Средната продължителност на кредитния портфейл на ББР към 31.12.2019 г. е около 4.7 години, като се изключат он лендинг операциите. Удължаването на средния срок на кредитите през изминалия период допринесе за по-висока ефективност, като увеличава приходите чрез по-дългия период и намалява цената на свръхликвидността. Увеличаването на дела на проекти от сектор инфраструктура и проектно финансиране се очаква допълнително да удължи средния срок на кредитите.

IV.3. Основни индикатори за проследяване на резултатите от дейността

За първи път със Стратегия 2021-2023 ББР поставя задача да въведе рамка на дейностите, ключовите цели и индикатори за проследяване на резултатите и ефекта от дейността. С рамката ще се определят показатели за оценка на постигането на крайните цели на банката за устойчивост на финансираните проекти по отношение на околната среда, социалната сфера и икономиката (по подобие на ESG критерии).

Оценката и оповестяването на тези резултати е извън стандартните финансови измерители за възвръщаемост на капитала и активите, рентабилността на дейността и състоянието на рисковия профил. Процесът ще следва най-добрите практики на националните банки за развитие и препоръките на БНБ и ЕБО за информация за проследяване на устойчивостта на финансовите услуги.

Измерването на ефекта от изпълнението на програми и инструменти ще започне на етапа на процеса на бизнес планиране, когато всички потенциални продукти ще бъдат оценявани срещу няколко основни показатели като степен на иновативност, насърчаване на конкуренция, повишаване на износа, доколко посреща пазарно несъвършенство и търсене, обхват и мащаб за достигане до пазара, необходимо финансиране, ангажиран капацитет за кредитиране, риск

⁵ Директен кредитен портфейл на ББР, кредити към нефинансови предприятия

и приложими регулации. ББР ще разработи рамка за оценка на ефекта и представянето, като отчита стратегически, финансови и качествени годишни КРІ и икономически индикатори.

IV.4. Финансова стратегия

Изпълнението на мандата и запазването на стабилна финансова позиция на банката се обуславят от цената на ресурса (собствен капитал и привлечен ресурс), качеството на портфейла с минимален размер на лошите кредити и рентабилността на дейността.

Управление на приходите и поддържане на финансова стабилност

Пред периода банката няма да цели максимизиране на печалбата и доходността на капитала, но ще търси да възстановява разходите от дейността; ще поддържа добро качество на активите и ще се придържа към разумни финансови практики, така че да генерира положителен финансов резултат след провизии.

Външно финансиране

По отношение на външното финансиране ББР ще се стреми да разнообрази източниците на ресурс, срока или да постигне най-атрактивна цена и възможност за регулярен достъп до капиталовите пазари. За 2021 година със Закона за държавния бюджет е предвидена възможност Министерския съвет да издава държавни гаранции по нови заемни споразумения на ББР по Закона за ББР в размер до 700 млн. лв., по реда на законодателството в областта на държавните помощи.

В зависимост от ръста на кредитния портфейл (и реализацията на определен сценарий за растеж) банката ще наблюдава капиталовите пазари като основен източник на финансиране. Този източник ще бъде допълнен от други опции, които най-добре отговарят на нуждите – двустранни финансови споразумения за заеми от установени партньори.

При разгръщане на дългосрочно инфраструктурно и проектно финансиране ББР може да емитира облигации с падеж от 7 до 10 г. С квази-държавния си кредитен статут и членството на страната във ВКМ2 и Банковия съюз, ББР ще има възможност да се възползва от по-ниския спред по държавния дълг при ценообразуване на новия привлечен ресурс.

Капитал

ББР не допуска ново увеличение на капитала от държавата за периода извън задържането на дивидента от печалбата и отнасянето му към капиталовата позиция. В сценариите за растеж буферът от капиталова адекватност остава над регулаторната и обичайната за ББР. При наличен собствен капитал от 1 442 млн. лв. ББР има свободен капацитет за растеж и достигане на максимален размер на кредитния портфейл в диапазона от 2 000 млн. лв. и 2 223 млн. лв. според основните сценарии на растеж.

Натрупването на допълнителни резерви и излишъци от нетната печалба за периода 2021-2023 г. може да даде допълнително пространство за нарастването на портфейла. По-сериозен ръст на кредитната дейност след 2021 г. изисква увеличение на капитала поради достигане на лимита на капацитета за кредитиране, на рисковия и капиталов капацитет за растеж.

Рисков апетит

Рисковият апетит и капацитет на Групата на ББР следва принципите на Политиката за управление и контрол на риска на ББР⁶, която определя целевите стойности и лимитите на рисково претеглените активи за поемане на кредитни, пазарни и операционни рискове и капиталовите буфери (вкл. и вътрешните) за стресови ситуации. ББР ще продължи консервативната политика за управление на капитала и ще поддържа обща капиталова адекватност от минимум 23% и адекватност на базовия собствен капитал от първи ред минимум 19.5%.

Кредитният рейтинг ще бъде все по-важен фактор за определяне на цената на външния ресурс, което изисква силен кредитен и бизнес профил. Поддържането на инвестиционен рейтинг през годините създаде сериозна репутация на ББР като стабилен кредитор и поддържането му е своеобразна цел през периода.

⁶ Политика за управление и контрол на риска на ББР, версия: 1.0 /08.08.2019 г.

V. БИЗНЕС ПЛАН И ФИНАНСОВА РАМКА

Кредитната дейност през периода ще следва определените по-горе институционални цели и стратегически приоритети, като във фокус ще бъдат гаранционните програми и продължаващата подкрепа за МСП в контекста на влошаваща се икономическа среда. В краткосрочен аспект основни задачи ще бъдат избягване на влошаването на качеството на кредитния портфейл и поддържане на висока ликвидност. Активно реструктуриране на лошите кредити, следвайки приетата от УС „Стратегия за управление на необслужваните кредити“, е част от мерките в тази посока.

Коронакризата създаде несигурност в икономиката и трудности пред формулирането на бизнес стратегията за следващите 3 години. Макар и нестабилна, външната среда не предполага рязко покачване на лихвените нива в средносрочен аспект. Очакванията са, че цената на ресурса на ББР ще остане стабилна. ББР не работи в конкуренция с търговските банки, но с цената и условията на новите кредити през периода ще се стреми да запази пазарна актуалност и да отговори на нуждите на традиционните си клиенти.

Финансовият стрес, в който е поставен бизнесът, и особено МСП от сектора транспорт и транспортни услуги, търговия на дребно, ресторантьорство и туризъм, поставя под натиск възможността за генериране на приходи и застрашава оцеляването им. Банката ще предложи програми за финансиране със споделяне на риска и гаранции в подкрепа на дейността на МСП и на изпитващите затруднения предприятия като цяло.

V.1. Бизнес модел

Постигането на мисията на ББР изисква баланс и хармония между дейността ѝ като банка, изпълняваща държавни политики и програми, и банка, която е подчинена на пълната регулаторна рамка за търговско банкиране. През годините ББР е постигала насърчителната си мисия с променлив успех, докато приоритетното прилагане на пруденциалните правила е строго спазвано. Нарастването на регулаторните изисквания и свързаните разходи по прилагането им, в комбинация с преобладаващите нулевите (вкл. и отрицателни) лихви е много сериозно предизвикателство за генерирането на приходи през предстоящия период.

През периода 2021-2023 г. за разпределение на капитала и привлечения ресурс по кредитни програми и продукти ББР ще прогнозира и планира бизнес целите и обема на дейността си по два начина – чрез разграничаване на дейността като „ББР банка на мандати и програми“ и „ББР като търговска банка“ (част IV.2). Сценариите за развитие на бизнеса за периода 2021-2023 г. и прогнозната финансова рамка ще следват допусканията за времева реализация, условията и мащаба на двата модела и свързаният с тях очакван обем на външно финансиране.

V.2. Бизнес план 2021-2023 и сценарии за растеж

Основните допускания при разработването на Бизнес плана и финансовите разчети за периода са изградени в условията на несигурна пандемична обстановка, която създава предпоставки за значително забавяне на икономическата активност в страната и свързаното с това очаквано нарастване на необслужваните кредити. Натиск върху доходността на банката ще окаже и

удължаването на сроковете на мораториума върху плащанията по кредити, което следва препоръките на Европейския банков орган.

Бизнес-планът за развитието на Групата на ББР за периода 2021 – 2023 е разработен при отчитане на следните ключови фактори:

- Отразени са макроикономическите прогнози за ефекта от наложените ограничения върху икономиката и отделни сектори поради коронакризата. Неблагоприятните очаквания за негативно развитие на засегнатите икономически дейности води до увеличение на необходимите провизии по съответните експозиции.
- Оценен е ефектът от изпълнението на възложените на Банката мандати за Covid-19 гаранционни програми. Включени са бъдещите плащания, за които през 2021 г. са предвидени изискваните регулаторни провизии, ведно с необходимите ресурси за администриране на програмите.
- Предвиденият ръст на дейността се финансира с вътрешни ресурси на Групата. В случай, че бъдат възложени нови мандати в подкрепа на изпълнението на цели за социално-икономическо развитие на страната, финансовите ефекти от тях върху дейността биха били в допълнение към представените разчети.

През 2021 година ББР ще продължи да оперира специализираните анти-COVID програми за граждани и фирми. С издаването на гаранции в полза на крайните кредитополучатели банката ще поеме значителен риск, който не би поела в обичайната си дейност. Пруденциалната практика изисква оценка на очакваните кредитни загуби, които да бъдат признати във финансовите отчети. В тази връзка прогнозните финансови отчети за периода отразяват разходите на банката във връзка с преодоляване на последствията от пандемията.

V.3. Финансова рамка

Изпълнението на Стратегия 2021-2023 и на Бизнес плана ще се извършва чрез годишния бюджет и ще се отчита с месечните отчети за ръководството и за дейността на банката.

Финансовите разчети са приложени с Приложение № 3: Стратегическа рамка 2021-2023 на Групата на ББР.

Основният бизнес сценарий е консервативен и финансовите разчети са направени при допускане на устойчиво възстановяване на икономиката през 2022 г. Финансовите прогнози за периода отразяват:

- Ръст на активите за периода с 8% до 3 925 млн. лв. края на 2023 г.;
- Придобиване на недвижимо имущество (22 млн. лв.) за допълнителна сграда за собствени нужди на банката;
- Участие в инициативата фонд "Три морета" (с 20 млн. евро) с очакваното пълно усвояване на ресурса през 2021 г., което води до ръст в отчетаните капиталови инструменти;
- План на на Банката да предприеме продажба на активи през 2021 г. и 2022 г., придобити като обезпечения по кредити;
- Ръст на заемите за фирми и програми за индиректно кредитиране със 7% за 2021 г., 6% за 2022 г. и 5% за 2023 г.;
- Намаляване на портфейла от ЦК в резултат от падежиране на част от ценните книжа в портфейла;

- Спад в привлечени средства от МФИ и капиталови пазари с -2,3% и ръст в привлечени средства от други клиенти +100 млн. лева;
- Приложен консервативен подход и значително увеличение на разходите за кредитни обезценки, включително и по портфейлните гаранции, свързани с правителствените анти-COVID-19 програми в подкрепа на фирми и физически лица;
- По-ниски ефективни нива на лихвените проценти по кредити спрямо изминалия стратегически период;
- Изменение на стойностите в други приходи (приходи от наеми и реализация/продажби на различни недвижими имоти и други активи);
- Изменения в размера на таксите и комисионните в резултат обичайната дейност на банката и очакваните такси по гаранционни Covid-програми.